

M-rong

M-rong

Patti Smith

Inglise keeles tõlkinud
Triin van Doorslaer

Samile

Originaali tiitel:

Patti Smith

M Train

Alfred A Knopf / Penquin Random House LLC

Tekst © Patti Smith, 2015

Kõik fotod pärinevad Patti Smithi erakogust,

kui ei ole märgitud teisiti.

Kaanefoto © Claire Alexandra Hatfield

Toimetanud Sirli Peepson ja Sash Uusjärv

Küljendanud Margit Randmäe

Tõlge eesti keelde © Triin van Doorslaer ja Tänapäev, 2016

ISBN 978-9949-27-980-7

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Peatused

Café 'Ino	13
Kanalivahetus	33
Loomakujulised küpsised	51
Kirp imeb verd	69
Oakuhi	77
Seieriteta kell	89
Kaev	95
Õnneratas	113
Kuidas ma kaotas in üleskeerulinnu	133
Tema nimi oli Sandy	151
„Vecchia Zimarra“	165
<i>Mu</i>	169
Tormideemonid	201
Alfred Wegeneri unistus	217
Teekond Larache'i	223
Kaetud maa	237
Kuidas Linden tappis selle, keda ta armastas	243
Kadunud asjade org	247
Keskpäevatund	253

E I OLE LIHTNE kirjutada mitte millestki.

Nii ütles kauboi hetkel, mil astusin üle oma unenäo serva. Vastupandamatult kena, intensiivselt lakooniline, kiikus ta kokkupandaval toolil, kaabu nühkimas mahajäetud kohviku kollakaspruuni välisseina. Ma ütlen mahajäetud, sest ümberringi ei olnud näha muud kui igivana pump ja roostes joogiküna, mille settinud ja seisnud vett kaunistas selle kohal hõljuv parmuparv. Näha polnud ka ühtegi hingelist, kuid kauboid ei paistnud see häirivat, ta tõmbas vaid kaabuserva silmile ja jätkas oma juttu. Kauboi kandis samasugust kaabut nagu oli kombeks kanda Lyndon Johnsonil, Silverbelly Open Road mudelit.

„Aga me teeme seda ikkagi,“ jätkas ta, „hellitame igasugu segaseid lootusi. Kaotuste korvamiseks purustab mõni meist oma isikliku lunastuse. Lootuste hellitamine on sõltuvus, nagu kasiinos käimine või golfimäng.“

„Palju lihtsam on rääkida eimillestki,“ vastasin mina.

Kauboi küll ei eiranud otseselt minu kohalolu, kuid ta ka ei vastanud mulle.

„Aga olgu, siin on mu kaks senti.“

„Oled peaaegu alla andnud, valmis golfikeppe jõkke heitma, siis aga saad otsa peale, pall veereb otsejoones auku ja ja mündid voolavad su valjasirutatud nokamütsi.“

Päike helkis kauboi rihmapandlal ja kuldne välgatus võbeles üle tühja välja. Kostus läbilõikav vile ja kui tegin sammu paremale, püüdsin silmanurgast kinni kauboi varju, mis puistas täiesti teise nurga alt täiesti teistlaadi tarkuseteri.

„Ma olen siin varem olnud, kas pole?“

Kauboi lihtsalt istus ja vahtis üksisilmi tühja väljakule.

Litapoeg, mõtlesin ma. Ta eirab mind.

„Hei,“ ütlesin. „Ma ei ole surnud või suvaline mööduv vari. Ma olen täitsa luust ja lihast inimene.“

Kauboi tõmbas taskust märkmiku ja hakkas kirjutama.

„Sa pead mulle vähemalt otsa vaatama,“ ütlesin. „Lõppude lõpuks on see ikkagi minu unenägu.“

Liikusin lähemale. Piisavalt lähedale, et näha, mida ta kirjutab. Kauboi märkmik oli avatud tühjalt lehelt, millele ilmusid korraga sõnad:

Ei, see on minu unenägu.

„Olgu ma neetud,“ pomisesin. Tõstsin käe silmadele päikesevarjuks ja seisin, vaadates kauboiga samas suunas – tolmutpilved, avatud kastiga veok, veerpõõsas, valge taevast – vaadata polnud õieti midagi.

„Kirjanik on vahendaja,“ venitas kauboi.

Ma kõndisin minema, jättes ta oma käänlevaid mõttekäike lahti harutama. Ümberringi hõljuvad sõnad kadusid, kui astusin omaenda rongile, mis viis mind tagasi mu segamini voodisse.

Avasin silmad, tõusin, üleni rõivais, komberdasin vannituppa ja

viskasin ühe kiire liigutusega külma vett näkku. Libistasin saapad jalga, toitsin kasse, haarasin oma mütsi ja vana musta mantli ning läksin välja; astusin edasi mööda nii palju kordi käidud teed – üle laia avenüüd Bedford Streetile ja sealt vaikesesse Greenwich Village'i kohvikusse.

Café 'Ino

NELI LAEVENTILAATORIT pöörlevad pea kohal. Café 'Ino on tühi, kui välja arvata mehhiklasest kokk ja Zaki-nimeline noormees, kes täidab mu tavapärase tellimuse: tume röstileib, väike kausike oliiviõli ja must kohv. Kõssitan oma nurgalauas, mantel endiselt seljas ja müts peas. Kell on 9 hommikul. Ma olen siin esimene külastaja. Bedford Streetil, samal ajal kui linn vaikselt ärkab. Kohvimasina ja tänavapoolse akna vahel asuv laud pakub mulle privaatsust, saan siin kaduda omaenda maailma.

Novembri lõpp. Väikeses kohvikus on jahe. Mispärast küll on ventilaatorid sisse lülitatud? Võib-olla, kui ma neid piisavalt pikalt vahin, hakkab pöörlema ka mu vaim.

Ei ole lihtne kirjutada mitte millestki.

Kuulen kõrvus kauboi aeglast ja autoriteetselt venivat häält. Kritseldan mõttekillu salvrätile. Kuidas saab üks tüüp sind unenäos närvi ajada ja siis ikkagi veel su meeltes hõljuda? Tunnen vajadust hakata talle vastu; mitte lihtsalt sarkastiliste märkuste,